

על הצדיקים

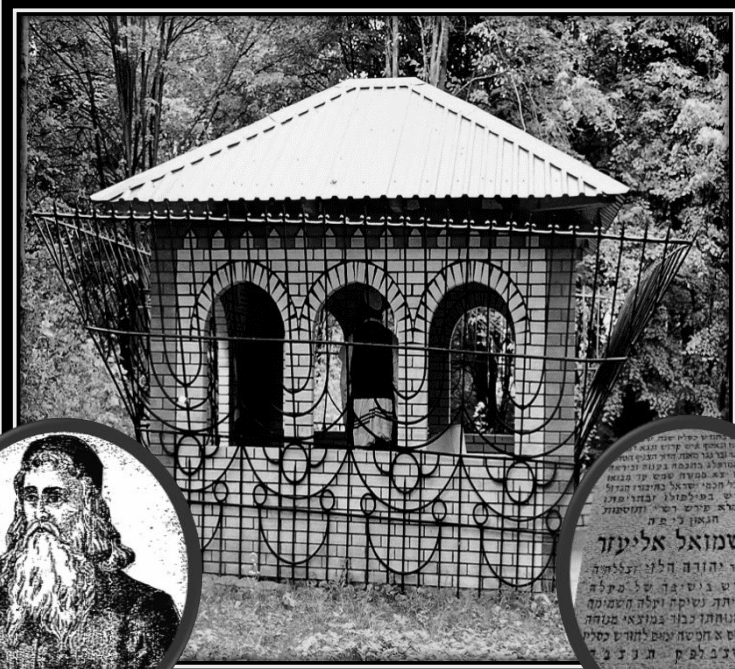

ועל התמידים

עלון שבועי להפצת אור תורתם של הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, והתקשרות בנשמתם הטהורה

יום שלישי - ה' כסלו
הילולת רבי שמואל אליעזר הלוי אידלס זצוק"ל
המהרש"א זיע"א

למעלה - ציון המהרש"א באוסטראה

מימין - מצבתו הקדושה. משמאל - ציור המהרש"א כמופיע בספר 'תולדות אדם'

עש"ק פי תולדות - תש"פ

בית מדרש לתורה, חסידות, עבודת המידות ואהבת ישראל - "יוסף אהבה" גיליון 49

כניסת שבת (באופק ירושלים): 16:21 | לנוהגים 40 דק': 16:01 | צאת השבת: 17:12 | ר"ת: 17:45

יוצא לאור, מופץ, ומחולק לזכוי הרבים ע"י אגודת 'יוסף אהבה' 054-844-3818

תוכן עניינים

הילולת המהרש"א זיע"א.....ג

כתבי קודשו.....ד

הערצת מוהר"ן זיע"א אליו.....ד

'תשובתך שתעביר מידך כתר הרבנות'.....ה

הנס שארע בהלוויית המהרש"א.....ז

גדולים צדיקים במיתתם.....ט

סיפור ובירור.....י

ולבירור.....יג

הבהרה.....יד

ולעובדות.....יד

פטירת הצדיקים לשבוע הקרוב.....טז

על דברי רבותינו במסכת קידושין (פא:) "הרחמן יצילנו מיצה"ר כו". מבאר רבנו המהרש"א "הגם שאחז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, מ"מ הבא ליטהר מסייעין לו, וכה"ג אמרינן בפ"ק אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו כו". ובמסכת עבודה זרה (ה.) כותב המהרש"א, "גם שאמרו הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים מ"מ פשיטא דביד הקדוש ברוך הוא להטות לב בני אדם לטובה..." ע"ש.

הילולת המהרש"א זיע"א

ידי מרת איידל, שאף מימנה את ישיבתו של רבנו⁵ ועל כך היה תמיד מזכיר אותה כאמו השנייה, ולכן כונה 'איידל'ס'.

בשנת שס"ח נפטרה מרת איידל, לאחר פטירתה עבר רבנו לשמש כאב"ד בקהילת העלמא [העלמא], ומשם עבר לשמש כרב בלובלין⁶. לאחר מכן כיהן רבנו כרב בטיקטין. ולאחר מכן כרב באוסטרואה [היום באוקראינה, גבול פולין], שם הקים את ישיבתו.

שמה של העיר אוסטרואה נקשר בשמו של רבנו המהרש"א, והעיר כונתה 'עיר המהרש"א'. בעיר נתפרסם 'בית הכנסת המהרש"א' שנחשב לאחד היחידים בעל קדושת בית כנסת, ללא ההיתר המיוחד ללמוד בו ולסעוד בו ולשמש אף כיבית מדרש, אלא לתפילה בלבד.

מלבד היות רבנו גאון וקדוש, היה גם בעל רוח נדיבה, פזר נתן לאביונים, מכנסי אורחים, וביתו פתוח לרווחה, מקום ללון לכל דל ואביון העובר ושב על פתח ביתו. על אבן המשקף העליון של ביתו היה

השבוע ביום שלישי [ה' כסלו] הבעל"מ, יחול יום הילולת הגאון הגדול, רבנו שמואל אליעזר הלוי אידלס זצוק"ל – המהרש"א [מורנו הרב שלמה אליעזר] זיע"א. אשר "לאורו הלכו כל מעייני הגמרא והתוספות ושמעתיה לפום רבנן ותלמידיהון ובפרט בגלילות אשכנז והמערב לא זזו מחבבו וכל עסקם בו".

רבנו נולד בשנת ה'שמ"ו² בעיר קזימיז שלייד קרקוב [בפולין] לאביו רבי יהודה הלוי³, ולאמו מרת גיטל [ממשפחת המהר"ל מפראג זיע"א].

כבר בילדותו נודע רבנו כעילוי, ועד מהרה נודע כ"עילוי מקרא". שקידתו בתורה לא ידעה גבול. מסופר כי ברצונו להפיג את השינה מעיניו צימח המהרש"א בבחורות את שיער ראשו כנויר, ובלילות הארוכים, כשהייתה השינה גוברת עליו, היה קושר את שעריו אל התקרה, כדי שאם תאחז בו השינה – ימשכו מיד שערותיו ויתעורר⁴...

רבנו נישא לבתה של הגבירה מרת אידל ליפשיץ ע"ה, רבנו ואשתו פורנסו על

⁴ כך נהג לספר הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלאנים זצוק"ל זיע"א. [הן אמת כי שמענו מהגר"צ מוצפי שליט"א, שאמר שהיו אלו פאות ראשו, ולא שהאריך שיערו].

⁵ כך כותב בהגהת 'מנחם ציון' ל'שם הגדולים' בערכו, "ונקרא ר"ש אידלש על שם תמותו הגבירה שהחזיקה ישיבתו בפונא".

⁶ יש שכתבו שהיה זה לאחר פטירת המהר"מ מלובלין זיע"א. [וראה עוד לקמן בעלון תחת הכותרת 'סיפור וביור'].

¹ כלשון מרן החיד"א זיע"א ב'שם הגדולים' (מערכת גדולים אות ש [פא]).

² הן אמת כי בספר 'תולדות אדם' לרבי ראובן מרגליות זצ"ל, הובא שמקום זמן לידתו לא נודע אל נכון וכו'. מ"מ בהערה שם כתב, שיש מי שאומר שרבנו נולד בפולין בשנת שט"ו, וי"א שנוולד בקראקא שנת שכ"ה.

³ כך ניתן ללמוד מחתימתו של רבנו 'שמואל אליעזר בן מוה"ר יהודא הלוי ז"ל'.

פרשת

ומרגלא בפומיה דהרב משה לוי זצ"ל זיע"א¹⁰, שאדם שלומד תוספות ולא מרגיש בקושיות מהרש"א סימן הוא שלא הביין את התוספות.

וסיפור¹¹ מופלא סיפר על כך מרן הגאון הגדול רבי נתן גשטמנר זצוק"ל, אודות יחסו של החזון איש ללימוד המהרש"א:

בתקופה שאחרי השואה היו מגיעות לארץ אוניות מעפילים, והאנגלים היו אורבים להן ושולחים אותן חזרה או כולאים את הפליטים בקפריסין. פעם הגיעה אניה גדולה עם כמה מאות יהודים מהונגריה, ושלחו שליחים למרן החזון איש שיתפלל עליהם שלא יאונה להם כל רע.

נענה החזון איש ואמר: "בהונגריה לומדים גמרא עם מהרש"א, אם כן בטוח אני שהמהרש"א מתלוי איתם בנסיעתם, ובודאי לא יארע להם שום מכשול!".

הערצת מוהר"ך זיע"א אליו

מפורסמת הערצתו וההפלגה בקדושתו של הגה"ק רבי נחמן מברסלב זצוק"ל

⁷ הובא בהקדמה ל"אוצרות מהרש"א".
⁸ 'שארית ישראל' (שער ההתקשרות שער א' דרוש ו').
⁹ וכך כותב החזון איש זיע"א (אגרות חזון"א, אגרת א'), "לא אמנע להעיר כי בלבי אשר לא יפה עשו הדור האחרון אשר עזבו לימוד ספר מהרש"א ז"ל, אשר מתנה טובה ניתנה לישראל לזכות בו דורות הבאים אחריו, להרגיל את הלומדים בהתעלמות התורה, אשר אך העמל הוא העבודה המעולה, ואשר עליהם כיוונו חז"ל בהפלטת התורה על לומדיה, והמהפך את הגשם לרוח והגוף לנפש, והנכנס ברמ"ח אברים של אדם לזככם ולעדנם לקיום חיי התורה. והספר הקדוש הזה הוא מלא התעללות בדברים

מוכרעים ועמוקים, ומרגיל את האדם בעיון נכון ועמוק, גם מועיל הדבר מאד לזכרון כל סוגיא לפרטיה, ודור שלפנינו החזיקו מאד בספר הקדוש הזה, והגרע"א ז"ל לא הניח דבר מספרו [כמדומה שכ"כ בקורות תולדותיו], ומיום שעזבוהו, אבדו את ידיעת הפשט כולו, ויתרגלו בקלות העיון, ובעזיבת הדעת דבר דבור על אפנו, ואין מי שיחזיר העטרה ליושנה..."
¹⁰ אודותיו ואודות מרן החזון איש הרחבנו בס"ד בעלון פ' לך תשפ"ג.
¹¹ הובא בגיליון 'מתיקות הדף היומי'.

חוקק באותיות הפסוק "בחזון לא ילין גר, דלתי לאורה אפתח" (איוב לא, לב)⁷.

בה' בכסלו הישצ"ב נפטר רבנו זיע"א, ולמחרת ביום ו' כסלו נטמן בבית החיים בעיירת אוסטראה שבאוקראינה. שם מצבתו עד היום, במעלת קדושת מקום מנוחתו התבטא פעם הבעל שם טוב הקדוש, "לו ידע העולם את גדולת המהרש"א – היו גוחנים ונושקים את עפר קברו"⁸.

כתבי קודשו

רבנו המהרש"א זיע"א חיבר שני חיבורים על הש"ס, 'חידושי הלכות' המבאר את החלק ההלכתי בתלמוד, ו'חידושי אגדות' המפרש את אגדות חז"ל שבתלמוד.

מרן החזון איש היה מחשיב מאוד את לימוד המהרש"א, והיה מתאונן שבשנים עברו היו לומדים גמרא עם מהרש"א וממילא ירדו לעומקם של דברים, והיום לא מעיינים כלל במהרש"א⁹.

זיע"א על רבנו המהרש"א זצוק"ל זיע"א, ועוצם קדושתו, ונשתמרו דור אחר דור אצל חסידיו ברסלב, והובאו בספר הקדוש "כוכבי אור"¹⁵ ובספר 'שיח שרפי קודש'¹⁶. ונביאם עתה בס"ד.

'תשובתך שתעביר מידך כתר הרבנות'

הסיפור הראשון: הרב המהרש"א ז"ל היה רב באיזה קהלה והיה יושב ולומד עם הישיבה שלו כל היום כלו, ואז היה נהוג, שרב העיר היה כפוף תחת ממשלת רב המדינה, שהיתה מרותו על כל רבני העירות, והיו מוכרחים כל הרבנים של הקהילות השייכים לרב המדינה לבוא לפניו ולקבל פניו ולטל ממנו רשות כנהוג בדורות שלפנינו, כשבאו כל רבני הקהילות לקבל פני רב המדינה, לא הלך אליו עמהם הרב המהרש"א, רק ישב ולמד כמנהגו, ודן אותם רב המדינה לכף זכות ואמר: אולי מחמת שטרוד הוא בלימודו, על-כן לא בא לקבל פני.

ונסע רב המדינה אל המקום, אשר היה חונה שם הרב הקדוש המהרש"א ז"ל. כשבא אל העיר, חרדו לקראתו כל תושבי העיר כנהוג, ובאו כלם לקבל פניו. והנה הרב המהרש"א ז"ל, שוב לא אבה ללכת לקבל פניו, ודנו שוב רב המדינה לכף זכות,

זיע"א לגאון מהרש"א זיע"א. וכשהיה מוהר"ן מברסלב זיע"א מגנה את ספרי המחקרים והפילוסופים, היה אומר 'שאין שם כלל שכל גמור כמו שיש באיזה מאמר מהרש"א או מהר"ם שיף וכיוצא מספרינו הקדושים שיש בהם עמקות ושכל נפלא ונעים מאד'¹².

ומסופר¹³ שפעם חלתה בתו של מוהר"ן זיע"א, וכשבא לביתה לבקרה, כי היתה חולה מאד, וישב אצלה בצער גדול ונרדם ובא אליו הבעל-שם-טוב ז"ל ואמר לו: "מה אתה כל-כך בצער?" אמר אליו: "הלא בתי כל-כך חולה".

אמר לו הבעל-שם-טוב: "הלא כתוב בתהלים" 'מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם' פירושו: 'מגדיל ישועות מלכו' מאן מלכי רבנן, 'ועושה חסד' השם יתברך עושה חסד למשיחו, למי שמשיח ומספר מהם לדוד ולזרעו עד עולם, זהו רבי נחמן מברסלב ויוצאי חלציו, שבאים מזרע דוד המלך עליו השלום.

ואז ספר רבי נחמן זיע"א לבתו אדיל מעשה מהרב המהרש"א, והיה לה רפואה.

והעולם זכה בשלושה סיפורים נפלאים שסיפר הגה"ק רבי נחמן מברסלב¹⁴

דף מטבע "רענדיל" לטובת קפת הקהילה. שם ראה רבנו את המעשיות שספר מהמהרש"א. [והן אמת כי בספרי סיפורי צדיקים שיצאו בשנים האחרונות, הובאו הסיפורים הנ"ל באריכות ופרטים נוספים, אך מקורם בספרי ברסלב כנ"ל, על כן הבאנו הנוסח המופיע שם].

¹⁵ לגה"צ רבי אברהם בן רבי נחמן זיע"א.

¹⁶ כפי שסיפר הגה"צ רבי לוי יצחק בנדר זיע"א.

¹² ראה 'שיחות הר"ן' שיחה ה'.

¹³ 'אבניה ברזל' (סי' נג).

¹⁴ מובא בהנ"ל, שבעת ששהה רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א, באוסטראה, בקר שם גם בבית החברא קדישא, שהיה להם "פנקס" שבכל דף ממנו היה כתוב מעשה ומופת מיוחד שקרה בעיר בזמנים קודמים. וכשהפץ היה אדם להביט בו היה משלם עבור קריאת כל

פרשת

הרבה, כדי שיעבור השתי שעות ולא יהרג וכך יכחיש דברי המהרש"א ז"ל.

והנה מדי עברם בעיר חלף ועבר לידם איזה אדון נוכרי וירה בקנה שרפה לפי תמו באיזה עוף וכיוצא כדרכם, ומעה ופגע בבחור הנ"ל ונהרג מיד בסוף שתי שעות כדברי המהרש"א ז"ל.

תכף רץ רב המדינה הנ"ל ובא אל המהרש"א ז"ל במורא. אמר לו המהרש"א ז"ל עתה תראה, שעוד מעט יביאו לפה הרוג, וכך בתוך שהיו מדברים, נשמע קול בעיר שהביאו איזה הרוג אל העיר.

נבחל רב המדינה הנ"ל מאד ושאל את המהרש"א ז"ל לפשר הדבר, גלה לו המהרש"א ז"ל את כל העניין, היות שהבחור הנ"ל, היה גלגול אחאב מלך ישראל, וענשו של אחאב הוא, שנולד בכל שנה ושנה ונהרג, ומחמת זה חלק לו כבוד כל-כך, ותכף שבא בחור זה לעולם תכף נברא משחית ומזיק כדי להורגו, והיה המזיק עומד במקום ההוא, דהינו: מחוץ לעיר, והיה מצפה שיגיע זמנו של זה הבחור הנ"ל, כדי שיהיה נהרג על ידו ועתה מחמת שאתם עכבתם אותו כנזכר-לעיל, עד שנהרג כאן בעיר על ידי האדון הנ"ל. על-ידי-זה היו מוכרחים לתן להמשחית הנ"ל איש אחר במקומו. וזהו הנהרג, שנהרג על ידו, והביאוהו עתה לעיר. וכעת צריכים אתם לקבל תשובה, כי על ידכם נהרג זה ההרוג, כי אתם סבתם זאת על ידי העיכוב שעכבתם את הבחור פה כנזכר-לעיל.

ותלה גם זאת בצדקתו מהששו לבטול תורה, שאינו רוצה לבטל מלמודו.

עד שעמד רב המדינה והלך בעצמו אל בית - הכנסת, שהיה יושב שם המהרש"א עם תלמידיו ז"ל, כשבא אל בית - הכנסת, לא זו הרב המהרש"א ממקומו ולא הפסיק מלימודו ולא נתן לו שלום כלל, ואף-על-פי-כן דנו לכף זכות גם עכשיו... ואמר: אולי גם זה מחמת שאינו רוצה להפסיק לימודו.

בתוך כך בא בחור יפה תאר לבית-הכנסת, ומיד חרד המהרש"א לקראתו וקם מלפניו מלא קומתו וחלק לו כבוד ודבר עמו הרבה מאד... אז קצף רב המדינה מאד על המהרש"א ז"ל וכעס עליו כל-כך, עד שבזה אותו, ואמר לו: "בתחילה, כשלא באתם אלי לעירי לקבל פני דנתי אתכם לכף זכות ותליתי זאת בבטול תורה אחר-כך כשבאתי למקומכם ולא באתם אלי, שוב דנתי אתכם לכף זכות ותליתי זאת גם-כן בבטול תורה אחר-כך, כשבאתי לבית-הכנסת ולא נתתם לי שלום שוב דנתי אתכם לכף זכות ותליתי זאת גם-כן בבטול תורה, מחמת שאין אתם רוצים להפסיק מן התורה כלל וכלל, אולם עכשיו אני רואה ששקר הדבר, כי הלא את הבחור כבדתם ודברתם עמו הרבה ועוד באמצע הלמוד" וכעס עליו מאד.

אמר לו המהרש"א עתה תראה מופת, שהבחור הזה יהרג בעוד שתי שעות. מרב כעסו על המהרש"א לא האמין לזה הרב, ורצה להכחיש זאת לפני כל, ולקח את הבחור הנ"ל והלך עמו ודבר עמו הרבה

המיטה לעבר בית תיפלתם החלו הכמרים לצלצל בפעמונים המכוּשפים והתבוננו בהנאה מן החלונות. אולם איש מבין מלווי המיטה לא קרב אל בית התיפלה הטמא – הכנסיה. הקהל הרב עמד מלכת.

ולפתע התרומם הרה"ק המהרש"א והתיישב על מיטתו ונטל בידו את חיבורו ספר המהרש"א הקדוש, והחל מעיין בהם. עם כל דפדוף – החלה הכנסיה הטמאה לשקוע יותר ויותר בעומק האדמה. ומששקעה כולה בעמקי האדמה – חזר ונשכב הרה"ק המהרש"א שוב על מיטתו והמשיכו יהודי העירה בהלווייתו [ומוסיף רבי אברהם בן רבי נחמן ביכוכבי אור', כי עד היום ישנו שקע במקום בו עמדה הכנסיה]...

הסיפור השלישי: בתחלת עת כהנתו של הרב המהרש"א בעיר, עשו תושבי העיר הניגת הנחת "אבן הפנה" לבית כנסת חדש, ורצו פרנסי העיר לכבד בהנחת "אבן-הפנה" את הרב המהרש"א כיאה לו, אולם אחד מנגידי העיר נגש ויעץ להם, שלא יעשו כך, כי חסר עדין כסף רב לבניית בית הכנסת, ומהראוי והנכון שימכרו את הכבוד הזה לכל החפץ בו, ומי שירבה בשכר הוא שיזכה בו.

קבלו הפרנסים את דעתו והכריזו על מכירת זכות המצוה, החלו פרנסי העיר להרבות במחירה, אולם העשיר הזה, שיעץ הדבר, הרבה במחיר הגבוה ביותר, בהבטיחו שק מלא דינרי זהב.

לאחר שזכה במצוה, כבדו בנדיבות להרב המהרש"א, אחר-כך פנה אליו

אז נפל רב המדינה לפני רגלי המהרש"א ופיים אותו והתחנן לפניו, שימחול לו. ובקש אותו שיתן לו תשובה. אמר המהרש"א: תשובתך היא, שתסלק ותעביר מידך את כתר הרבנות מהמדינה, וקבל על עצמו כך...

הנס שארע בהלוויית המהרש"א

הסיפור השני: ידוע היה גדולתו של הרה"ק בעל המהרש"א, גם בקרב הנוכרים שאינם בני-ברית והחשיבהו לאיש קדוש ומחולל נפלאות.

קהילת אוסטראה סבלה מרורות מן הגויים המקומיים, אחד הדברים הקשים ביותר שחוותה הקהילה הקדושה באוסטראה היה שבית הקברות היה סמוך למקום הטומאה – בית התיפלה שלהם וכל לוויה חייבת הייתה לעבור דרך בית התיפלה, ומקום בית התיפלה הזה היה מקום טומאה נוראה שכל מי שעבר לידה עלו בליבו מחשבות כפירה נוראים רח"ל, וביותר היה הדבר בעת מהלך הלוויית נהגו כמרי הכנסיה להפעיל כוחות כישוף חזקים שהשפיעו על העוברים בסמוך לה והעלו בליבם מחשבות של כפירה ועבודה זרה. משהגיע זמנו של המהרש"א להיפטר לבית עולמו, ציוה כי על מיטתו יניחו את ספריו הקדושים [שחיבר בחייו].

"אל דאגה" הבטיח לשומעיו, "בקרוב תסתיים הגיזרה". קהל עצום ליווה את המהרש"א אל מקום מנוחתו. מן החלון של הכנסיה הטמאה השקיפו על הציבור הגדול המתקרב אותם כומרים שפלים ששמחו להתעלל ביהודים, ותכף כאשר התקרבה

פרשת

אחריו, וקיימו ועשו כדבריו, על אף אשר לא ראו בו את הגדלות כמו שראו במהרש"א.

והנה, מנהג מיוחד היה לו לרב הזה, שלא היה הולך ללוות שום לוייה שבעיר, והתרגלו התושבים למנהג זה, אולם פעם כשנפטר עשיר גדול מתושבי העיר והרב כמנהגו לא בא ללוותו, חרה להם מאד הדבר עד ששלחו כמה מחשובי העיר שליח לרב לאמר לו: "אם לא יבוא הרב ללוות את העשיר יפטרו אותו ממשרתו", כשבא השליח לבית הרב ואמר לרב את הדברים האלה, אמר לו הרב: "אכן, כבר אלך ללויה".

בדרך הילוך הלוויה העביר הרב את ידו מעל למטת הנפטר ותיכף ראו כל המלוים שמנה לפניהם קורת עץ. הוכיחם הרב ואמר להם: "ראו נא איך נראים פני מתיכם ה"כשרים". כי הביטו נא וראו איך שכבר חטפו המזיקים את הנפטר הכשר שלכם, ועוד הפיצים אתם שאבוא ללוות את מתיכם?" העביר אחר כך שוב את ידו על מטת הנפטר, וראו שוב שמנחת גופת נפטר במקדש, אז ראו תושבי העיר שבאמת התקימה בו ברכת המהרש"א שיהיה כמוהו.

והנה לרב הזה היה בן שהיה סוחר גדול, פעם כשהתווכח עם חברו בנוגע למסחרם, אמר לחברו: "אם תעשה כך וכך הרי גנב הנך", לאחר זמן לא רב נפטר הסוחר הזה, וכשעלתה נשמתו למרום ודנו אותה בבית דין של מעלה לא מצאו בו שום עולה ורמאות, פנה להבית-דין ואמר להם:

המהרש"א ואמר לו: "אמר נא לי, במה אוכל להחזיר לך תודה עבור זה, ואמלא בקשתך במה שתבקשני".

אמר לו העשיר "מבקש אני ממכם, שתבטיחו לי בן זכר שיהיה גדול בתורה כמותכם".

המתין הרב מעט ואמר לו: "בקשה גדולה וקשה היא, עד שברכה זו לא תוכל להתקיים רק בתנאים אלו: שבעת שאשתך תפקד בזרע של קימא תיפטר אתה מן העולם, ולאחר שתלד זוגתך את הבן תמות גם היא".

הסכים לזה העשיר תיכף ומיד, ואמר לו המהרש"א זו דעתך אתה אולם לך ושאל גם את דעתה של זוגתך, אם מסכימה גם היא לזה? והלך ושאלה על זה, והסכימה אף היא לזה.

הבטיח להם המהרש"א כבקשתו שיפקדו בבן גדול בתורה כמוהו, ואף גם זאת הבטיח להם שהוא [המהרש"א] אשר יגדל את בנם בביתו לאחר פטירתם, וכל עשירותם תעבור ליכות הבן. ואכן כך קרה, שתיכף בתחלת הריגה נפטר העשיר, ולאחר שילדה את הבן נפטרה האם, לקח המהרש"א את הבן לביתו וגדלו, וגדל אצלו בתורה וביראה.

עברו כמה שנים, ולא ראו תושבי העיר שידעו מהבטחת הרב, גדלות מיוחדת בבן זה, ועוד שיהיה גדול כמהרש"א, כשהגיעה עת פטירתו של הרב המהרש"א, צוה לפרנסים הקהל, שהבן הזה שגדלו בביתו הוא אשר יכהן ברבנות

אוסטרהא וכאלו הם סוחריה של
אוסטרהא".]

גדולים צדיקים במיתתם...

ומאחר ונכנסו ל'אווירת סיפורי צדיקים',
זכרנו מעשה...

המעשה הבא הובא בספר 'עלינו לשבח'
[להגריי זילברשטיין שליט"א
(פרשת בעלותך)], בנו של הגאון רבי עזרא
עטיה זצ"ל, חלה במחלה אנושה והרופאים
נלאו למצוא לו תרופה. חומו טיפס במאד,
והגיע עד יותר מארבעים וחמש מעלות,
והיה נתון בין חיים למוות (ב"מ).

במשך שעות ארוכות עמד הגאון והתפלל
על בנו מקירות ליבו, בבכיות
ובתחנונים, עד שנרדם. בשנתו התגלה
אליו המהרש"א ואמר לו, דע לך, שמפני
שהינך דבוק בתורתך, והנך עמל על כל
מילה ומילה בפירושי למסכתות הש"ס,
מבטיחני לך שאתפלל על בנך לפני הקב"ה
כדי שתוכל להמשיך וללמוד מתוך שלוות
הנפש.

וזה לך האות, אמר לו המהרש"א בחלום,
שכאשר תתעורר משנתך, תמצא
שחומו של בינך ירד לשלושים ושבע
מעלות, והחלים מחוליו לחלוטין. וכך הוזה,
ויהי לפלא.

"אם באמת נקי כפים אני מדוע כנה אותי
חברי הסוחר בן הרב בשם "גנב"? ובכן
דורש אני שידונו אותו כאן לפניכם, בקשו
ממנו הבית-דין שיסלח לו ולא אבה בשום
אופן. ופנו לבית-דין גבוה יותר וגם שם
בקשו ממנו שיסלח לו, והוא התעקש ולא
אבה לסלוח לו בשום אופן.

בתוך כך עף ובא מלאך שרף אחד ואמר
לו: האם הנך מכירני? אמר לו: לא,
אמר לו: הבט בי היטב, הביט בו ושוב לא
הכירו, נענה השרף בעצמו ואמר לו: הרי
אני הפרנס של אוסטרהא, נזכר בו הסוחר
והכירו, אמר לו הפרנס: זכור אתה מהמנהג
הנהוג בעירנו לגבות צדקה מכל בעל בית
בכל שנה, וסדר הגביה היתה לפי הכנסתו
של בעל הבית, שלפי הכנסתו של הבעל
הבית, כך קבעו את סכום הצדקה שעליו
לתת, פעם כשבאו גבאי הצדקה לתבוע
ממך כסף שאלוך האם הכנסתך השנה
היתה יותר משנה שעברה, ענית ואמרת
להם שהכנסתך השנה לא גדלה יותר
מהשנה שעברה, וכדברך נתת לגבאים
כבשנה הקדמת, אולם לפי האמת כן גדלה
הכנסתך, ואם כן הרי באמת גנב הנך וכמו
שאמר לך חברך הסוחר בן הרב ובוזה
נסתתמו מענותיו.

בסיום הסיפור היה כתוב (באידיש): "דאס
זענען אוסטרהא פרנסים, דאס זענען
אוסטרהא סוחרים".] כאלו הם פרנסיה של

סיפור ובירור

פרטים על דרכם בקודש, לעתים ממקורות מוסמכים ולעתים כיד כשרוננו של הסופר הטובה עליו¹⁸, אבל מעמידים את החכם המדובר כמו חי לפנינו...

...אמנם רבנו הגאון ר' כלפון משה הכהן זצ"ל (ראב"ד ג'רבא) הרגיש בחוש המיוחד לו, שכמה מיסיפורי החסידים הם דרך גוזמא ומשל בעלמא¹⁹. ולכן נזהר בדרשותיו ובספריו להביא סיפורים רק מרבותינו חכמי התלמוד ומספרים נאמנים... והוא הקפיד להביא אך ורק דברים המבוססים על יסוד נאמן...

...על חלק מבעלי הדמיון יש ללמד זכות, שחשבו לפי תומם כי המטרה מקדשת האמצעים. אולם לא זו דרך התורה, והתורה אמת כתיב בה. סיפור אחד אמיתי יכול לעורר בתשובה יותר מעשרות סיפורים המרחפים על כנפי הדמיון... "ע"כ דברי הגאון רבי מאיר מאוזן שליט"א (שם)²⁰.

והנה אנו, בעריכת עלון זה, משתדלים מדי שבע בשבוע להביא עובדות,

לפני שנספר את הסיפור הבא, ראינו להקדים דברי קודשו של הגאון רבי מאיר מאוזן שליט"א (ר"י 'כסא רחמים'), בהקדמה לספרו הנהדר 'מגדולי ישראל' (ח"א), "נפוץ המנהג אצל אחינו האשכנזים במאתים השנים האחרונות לשרטט בעט אמן תולדות גדולי ישראל, שקידתם בתורה, גדולתם במדות, עם מעשיות וסיפורים נאים המושכים את לבב הקורא.

ואכן קנאת סופרים תרבה חכמה. ולא אחד ולא שנים מגדולי ישראל סיפרו שזכו לעלות ולהתעלות בתורה ויראת שמים, מפני ששיוו לעיניהם דמותו של גאון מסויים שחיקו אותו ושאפו להגיע אליו. עם קריאתך למשל ספר 'עליות אליהו' (תולדות הגר"א) או ספר 'תולדות אדם' (על הגאון ר' זלמן מוילנא) וכדומא, תתעורר בך תשוקה לזהות לאמר מדוע לא אהיה גם אני כמותם, בכחית 'מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי'... מקנאים אנו באחינו האשכנזים, שכותבים ספרים שלמים על תולדות הרבנים שלהם. פרטים ופרטי

שמספרים על הבעל שם טוב נכונים הם, גם אם לא היה המעשה בפועל ממש, אבל בכוחו היה לפעול הכל"

²⁰ וע"ע שם מה שהביא דוגמאות לזה. ובכלל ב'מבוא' לספרו דברים נפלאים כדרכו בקודש, וככל ספרו הנ"ל המושך מאוד את הלב.

¹⁷ מיותר להדגיש, אך בכל זאת נעשה זאת ונבאר כי ההערות בתחתית העמוד אינם מהמקור, אלא מעורך עלון זה.

¹⁸ לא לחינם הדגשנו שורה זו, ויובן בהמשך..

¹⁹ וראה מה שהבאנו בס"ד בספרנו 'אורות' מספר 'זכרון טוב' (פיוטרקוב תרנ"ב דף מ'). שכתב. "המעשיות

שמצאנו לו שם בחלק ב' (פרק כח) באריכות יותר²³.

וכך כותב ב'שרי המאה' – לובלין היתה בימים ההם עיר ואם בישראל, מרכז לתורה, ומלבד ישבתו של רבי מאיר [המהר"ם מלובלין] התקיימה שם עוד ישיבה אחת גדולה, שבראשה עמד אחד מגדולי התורה, רבי שמעון זאב אוירבך, חתנו של רבי שלמה לוריא (המהרש"ל), וגם אל ישיבתו באו ונקבצו תלמידים רבים לשמוע שיעוריו בתלמוד ומפרשיו הראשונים, רש"י ותוספות. בשתי ישיבות האלה, שמהן יצאה תורה לכל פולניה ואנפיה – היו לומדים מסכת אחת, מתוך מחשבה תחילה להדפיס יחד ש"ס מוגה אחד, מפורש ומוסכם ע"י כל חכמי הזמן²⁴. כמובן, שלפרקים היו וויכוחים בית תלמידי שתי הישיבות האלה, בדבר סוגיה תלמודית אחת, אשר שני ראשי הישיבות התקשו בה וכל אחד מהם היה מפרש אותה לפי דרכו וכפי השגתו. והיו התלמידים מתווכחים ביניהם, כל אחד היה מצדיק את דעת רבו ופירושו, עד שהגיעו הדברים לידי קטטה²⁵. פעם אחת – מספרת המסורה²⁶ – נתקשו שני ראשי המתיבתות בדבור אחד

הנהגות, וסיפורים מגדולי ישראל זצוק"ל זיע"א, ותמיד אנו משתדלים לעשות עבודת בירור ובדיקה עד היכן שידנו, יד כהה, מגעת.

ובעוסקנו בגאון מהרש"א זיע"א, נזכרנו מעשה שהביא גאון עוזנו מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל זיע"א, בספרו 'ענף עץ אבות' (עמ' קכח). שכנודע אף בסיפורי מעשיות דאג לעמוד על אמיתות המעשיות [ראה שם לדוגמא עמוד לנ' ועמוד רסג], שהביא מעשה מספר 'שרי המאה' (ח"ב), אודות רבנו הש"ך ע"ש²¹, והעיר על 'שרי המאה', שלא היו דברים מעולם בנוגע להרב שפתי כהן, אולם עיקר המעשה נכון, שכן היה מעשה עם הגאון רבי יהושע פאלק הכהן בעל הסמ"ע²². [נדפח"ת, שכל רו (אפי' במעשי צדיקים) לא אניס ליה].

והנה בעמוד קכח' הביא מעשה שהיה עם המהרש"א, המהר"ם מלובלין והגאון רבי שמעון זאב אוירבך חתנו של מהרש"ל. והביא מעשה זה שם בקצרה, ולענ"ד גם מעשה זה מקורה בספר 'שרי המאה' כמו

²⁴ לא שמענו או מצאנו מקור לדברים אלו, ואף לא על מסכת אחת כזו שיצאה

²⁵ !?

²⁶ [בד"כ כשאנו נתקלים בלשונות כאלו אצל כותבי העיתים, אנו עוצרים, מתבוננים ומחפשים סימוכין לאותה מסורת].

²¹ ראה בעלוננו פ' משפטים תשפ"ב, הבאנו המעשה כולו.

²² ראה שם שהביא ראיות לשלול המעשה מהש"ך, ולהוכיח שהיה עם הסמ"ע.

²³ כנ"ל בתחילת דברנו, מאמצנו תמיד להביא מעשה שניתן לעמוד על אמיתות, ובמעשה הנ"ל [שיובא כולו לקמן] ליבנו אמר לנו כי שיבוש נפל בדברים, וכפי שיראה הראה.

פרשת

דעתו שיש כאן מעות ספור, והתשובה קצרה וברורה.

עברו כמה חודשים ונשיא הקהילה הניח לפניהם את המכתב כשהוא סגור עדיין בתוך המעטפה. תלמידי המהר"ם בראותם את גודל המעטפה שמחו בליבם. מתוך תקווה כי במכתב גדול כזה מתפלפל בוודאי הרב אבוהב בדברי התוספות וקרובה דעתו לסברת רבם הגדול, אבל משפתחו את המכתב וראו את הכתוב בו – נכזבה תקוותם. זה היה גליון גדול שנכתבו בו רק דברי שלום לראשי הקהילה בלובלין ואחרי כן אות וגדולה כתובה בכתב אשורי מראשית הגליון ועד סופו, ותחתיה מלים מועטות 'זהו פירוש דברי התוספות'.

בהתאם להחלטה של ראשי הקהילה – התפטר המהר"ם ממשרתו כרב וראש ישיבה, אבל רבי שמעון זאב, בגודל צדקתו וידעו כי המהר"ם הוא באמת אחד מיחידי גדולי הדור – לא הסכים להתפטרות זו. וכאשר עמדו ראשי הקהילה על דעתם, התפטר גם הוא, וכך נשארה העיר לובלין בלי רב ובלי ראשי מתיבתות.

ובעיר אוסטרצה, הקהילה הראשית לכל גליל ווהלין ואוקראינה, ישב בעת ההיא כאב"ד וריש מתיבתא אחד מגאוני האומה וצדיקיה, רבי שמואל אידליש הידוע ומפורסם בשם המהרש"א²⁷.

בתוספות. רבי מאיר (המהר"ם), שהיה אחד מן החריפים בדורו, האריך בשיעורו ליישב את דברי התוספות התמודים – בדרך הפלפול. ואולם רבי שמעון זאב הביע את דעתו כי אות אחת, אות ו', נשמטה מדברי התוספות, באשמת המדפיסים, ורק על ידי תיקון מעות זה יתבאר הכל בטוב טעם ודעת.

וויכוח תלמודי זה הטיל סערה בין התלמידים ונתגברה ביניהם המחלוקת, עד שהיו ראשי הקהל מוכרחים להתערב בדבר. והם החליטו לפנות לרבי שלמה אבוהב, רבה של אמשטרדם, שהיה נודע ומפורסם כאחד מגדולי הדור, וביקשו ממנו לחוות את דעתו בדברי התוספות הללו.

יחד עם זה החליטו ראשי הקהל בלובלין, כי אם הרב האמשטרדמי יבאר את דברי התוספות כאחד מראשי הישיבה, מוכרח השני לעזוב את מקומו בתור ראש ישיבה, ואם יבאר שלא כדברי שניהם – ידחו שניהם ממשרתם. כמובן, ששני הצדדים וביחוד התלמידים חיכו בעינים כלות לתשובתו של הרב אבוהב, וסימן היה בידם, אם יתקבל ממנו מכתב במעטפה גדולה, תהיה בוודאי תשובתו על דרך הפלפול, בהתאם לדעתו וסברתו של המהר"ם, אבל אם יתקבל ממנו מכתב במעטפה קטנה, יהיה זה לאות כי בוודאי

²⁷ העניין, ועוד חזון למועד] ודילגנו עליהם בהעקפה כאן, על מנת לחזור לעניננו.

²⁷ ב'שרי המאה' שם הביא עתה מעשיות מגדולת מהרש"א [גם עליהם לענ"ד יש לעמוד על אמיתות

זאב... ואולם בנוגע אליכם, בני עדת ישראל בלובלין, הקושיא במקומה עומדת ולית נגר ובר נגר שיכול לפרק אותה.

אחרי הדברים האלה, התחיל הרב את דרשתו, בסיזמה אמר, מכיוון ששלחתם לי את כתב הרבנות, הרי מורכם ורככם אני, ואתם מהוייבים ומצווים לשמוע בקולי, הריני דורש איפוא מכם בתור מרא דאתרא להחזיר את שני גדולי התורה שבקהילתכם, את רבי מאיר ורבי שמעון זאב למשרתם...

לאחר השבת חזר רבי שמואל אידלס לאוסטראה. ושני הרבנים חזרו לתפקידהם.

ולבירור...

עד כאן המעשה המובא שם, והן אמת כי ניתן ללמוד ממנו מוסר, גדלות, ענווה וכו', והוא אף נחמד. אך בעין האמת, כל קורא יתמה תמיהות רבות. 'קטטה' בין תלמידי הישיבות על מחלוקת בביאור תוספות? ראשי קהילה שמסלקים את רבותיהם בגלל מחלוקת בביאור דברי התוספות? שליחת מכתב 'קמן' במעטפה גדולה? וכי בא לשחק בהם? ועוד כהנה וכהנה תמיהות במהלך הסיפור. והן אמת, כי על תמיהות הנ"ל יש ליישב, שרצה הכותב להוסיף נופך בסיפורו וכו', להופכו למעניין...

אל גאון צדיק זה פנו ראשי קהילת לובלין, והודיעו לו כי שני הרבנים, ראשי הישיבות התפטרו ממשרתם, ושלאו לו כתב רבנות לבוא לכהן בעירם כאב"ד וראש ישיבה. מהרש"א נענה, וקיבל את הרבנות, בא לובלינה ימים אחדים לפני השבת, והודיע כי ביום השבת אחר הצהריים ידרוש בבית הכנסת הגדול את דרשתו. הרבנים בגודל ענוותנותם החליטו לקבל עליהם את מרותו בתור רב דמתא, וביום שבת קודש באו גם הם בתוך הקהל לשמוע את דרשת הרב. המהרש"א עלה על הבימה והתחיל את דרשתו בדברים אלה:

יש לי קושיא על עדת בני ישראל בלובלין וגם על עצמי. במה שנוגע אלי, יש לי תירוץ מספק, אבל בנוגע לקהילת היהודים בלובלין, הקושיא במקומה עומדת. קהילת היהודים באוסטראה הלא גדולה היא כפלים מלובלין, ואיך עלה בכלל על דעת ראשי הקהילה שלכם לבקש ממני לעזוב את הרבנות באוסטראה הגדולה ולבוא לשבת על כסא הרבנות בעיר לובלין הקטנה? קושיא זו, כמובן, תחול גם עלי, מה ראיתי אני להתרצות לכם ולקבל את כתב הרבנות של לובלין בשעה שכסא הרבנות של אוסטראה מוכן לפני? אבל כפי שאמרתי, את עצמי אני יכול לתרץ, הסכמתי לעזוב את הרבנות של אוסטראה ולקבל הרבנות בלובלין – משום שבכל הקהילה של אוסטראה, אין לי שני בעלי בתים חשובים וגדולים בתורה כמו שיש לי בלובלין, הלא המה רבי מאיר ורבי שמעון

פרשת

היה הר"ש אבוהב בן שש⁽¹⁾ כשנפטר המהר"מ מלובלין.

ועוד, שרבנו המהרש"א זיע"א בסביבות שנת שס"ה-ח (לאחר פטירת חמותו) התקבל לאב"ד בקהילת עאלמא, ומשם עבר לשמש כאב"ד בלובלין – לאחר פטירת המהר"מ מלובלין⁽²⁾. ורק לאחר מכן נתקבל כאב"ד באוסטראה.

ובאמת כי היה קשר בין המהר"מ מלובלין לרבנו המהרש"א, ומספר מחלוקות היו ביניהם ולא נאריך בהם³¹. אך את זהב בסופה' וכדברי מהר"מ זיע"א בעצמו בסוף מכתבו לרבנו המהרש"א³², "ומה שעבר עבר ועל כל פשעים תכסה אהבה ע"ד את זהב בסופה".

ולאחר ימים של חיפוש מחיפוש, וביורור הדברים וכתיבתם. שוב ראינו לספר 'תולדות אדם' הנ"ל, וראינו לו בפרק מז', שאף הוא הביא האגדה הנ"ל [בשינוי מועט] ובתחילה תמהנו אף עליו, עד שהגענו לסוף האגדה, ובהערה שם הביא הרב המחבר שמקור מעשה זה ראה בספר 'תולדות מהר"ם', ובספר 'שמן הטוב', ותמה עליהם שם, ששניהם בקיאים בשדה המחקר ואיך כתבו כך וכו'. ותעלוונה כליותנו שכיוונו בזה לקודמים לנו.

המדינה, רבות מהם קרו לאחר 'מלחמות' רבות שערך בזה. ואכמ"ל].

²⁹ ראה בשם הגדול לגאון חיד"א זיע"א בערכו ³⁰ ראה 'תולדות אדם' – מרן שמואל אליעזר אידיל'ס זצ"ל פ"א.

³¹ הרוצה יראה הדברים בספר הנ"ל.

³² שו"ת מהר"ם מלובלין סימן קכו

הבהרה

קודם בואנו לעובדות במעשה זה, נקדים ונבהיר, כי ספר 'שרי המאה' הוא ספר נפלא, הגדוש בחידושי תורה, וסיפורים נפלאים אודות גדולי הדורות, שעות רבות של הנאה עברו עלינו בקוראינו את הסדרה הנפלאה הזאת, והערכה רבה יש בנו למחברה – רבי יהודה לייב מימון זצ"ל²⁸. מ"מ לעמוד על אמיתות מעשה זה באנו לעמוד.

ולעובדות...

תחילה יש לעמוד על התקופה והמקום. ובאמת מבחינה זו יכלו הדברים לקרות. שכן רבנו המהרש"א חי בין השנים ה'שט"ו – ה'שצ"ב. רבנו המהר"מ מלובלין חי בין השנים ה'שי"ח – ה'שע"ו. ורבנו שמעון זאב [וולף] אורבך חי בין השנים ה'שי" – ה'שצ"ד. ושלושתם חיו סביב העיר לובלין. דא עקא, כי רבי שמואל אבוהב זיע"א היה אב"ד בויניצא שבאיטליה [ולא באמסטרדם] ונפטר בשנת תנ"ד²⁹. לפי ספר 'תולדות גדולי ישראל' (לרבי מרדכי שמואל גירונדי) נולד בשנת ש"ע. ולפי זה

²⁸ נולד ביג' כסלו תרל"ו ונלב"ע בט' תמוז תשכ"ב. היה תלמיד מובהק של הרב יחיאל מיכל אפשטיין זיע"א, בעל 'ערוך השולחן' והוסמך להוראה על ידו. והוסמך גם על ידי הרב חיים חזקיהו מדיני זיע"א. והן אמנ כי בענייני השקפה פעמים שדעתו רחוקה מדרכנו [של כותבי העלון] מ"מ וכנ"ל הערכה רבה בנו אליו [והיודע דברי העיתים, ידע, כי זכות גדולה לו בזהותה היהודי של מדינת ישראל, ענייני השבת, הכשרות והחינוך שבקום

פטירת הצדיקים לשבוע הבעל"ט

יום השבת – ב' כסלו

רבי יצחק דיין, רב קהילת ארם צובא באר"י זצ"ל.
רבי עקיבא סופר, מח"ס 'דעת סופר' מפרשבורג זצ"ל.
רבי אהרן קוטלר, ראש ישיבת 'לייקווד עץ חיים' י"ם זצ"ל.
רבי רפאל סווין זצ"ל.
רבי אברהם הכהן מסלוניקי, מח"ס 'טהרת המים' זצ"ל.
רבי נתן מאיר וואכטפויגל משגת דליקווד זצ"ל.

יום ראשון – ג' כסלו

רבי אליעזר סופנין, מרבנותיו של הרב חיד"א זצ"ל.
רבי יחזקאל כהן, רבה של רחובות זצ"ל.
רבי מאיר כ"ץ, אביו של הש"ך זצ"ל.
רבי שילה רפאל, אב"ד ירושלים זצ"ל.
רבי חיים גמליאל, משב"ק של גדולי ירושלים זצ"ל.

יום שני – ד' כסלו

רבי אריה פרנקל, חבר בי"ד בפתח תקוה זצ"ל.
רבי אליהו קובו, אב"ד בסאלוניקי, מח"ס 'שו"ת 'אדרת אליהו' זצ"ל.
רבי יעקב דוד מאמשינוב זצ"ל.
רבי רפאל כדיר צבאן, הרב הראשי לנתיבות זצ"ל.
רבי יהודה שטרית, הרב הראשי לעפולה זצ"ל.

יום שלישי – ה' כסלו

רבי ברוך בער מקמניץ זצ"ל.
רבי רפאל חקק, מח"ס 'ליקוטי רפאל' זצ"ל.
רבי שמואל אליעזר הלוי אידלס, המהרש"א זצ"ל.
רבי אפרים פיג'ו, מגדולי רבני איטליה זצ"ל.

יום רביעי – ו' כסלו

רבי יוסף גרג'י, מח"ס 'עדות ביהוסף' זצ"ל.
רבי שלמה עבו מערבי זצ"ל.
רבי יחזקאל שרגא הלברשטט, האדמו"ר מסטראפקוב זצ"ל.

יום חמישי – ז' כסלו

רבי יחזקאל משה הלוי, ראב"ד בבבל זצ"ל.
רבי שלמה בנימין הלוי אשלג זצ"ל.
רבי יעקב משה רחל"פ זצ"ל.

יום שישי – ח' כסלו

רבי אברהם הכהן יצחקי, מח"ס 'משמרות כהונה' זצ"ל.
רבי יצחק נבון, בן הרב קרית מלך זצ"ל.
רבי מרדכי צהלון, מח"ס 'מצוץ ומליץ' זצ"ל.
רבי דוד הלוי קרסו, מח"ס 'ידי דוד' זצ"ל.
רבי אברהם לומברוזו השני זצ"ל.
רבי אהרן בן רבי מרדכי מצ'רנבוביל זצ"ל.

מי שברך אבותינו

הקדושים, וכל צדיקי

האמת משך כל הדורות,

הוא יברך וישלח שפע ברכה

הצלחה ושמחה עד בלי די,

ל"ב הנדיבים שנטלו על

שכמם החזקת עלון קודש זה

למשך שנה שלימה

אלירן לוי בן יעל וב"ב

אליעזר מזרחי בן צביה וב"ב

יחיאל הג'בי בן שדרה וב"ב

דוד לייזמי בן יפה וב"ב

מאור יעקב יהודה בן אורלי וב"ב

אביתר אזולאי בן איריס וב"ב

אסף אילוז בן אריאלה וב"ב

אוראל בוזגלו בן סימה וב"ב

שמואל העברי בן שרה וב"ב

מאור כהן בן סולטנה קורין וב"ב

אביעד נבון בן דבורה עפרה וב"ב

עידן גינם בן ברכה וב"ב

הקב"ה יברך כל אחד ואחד מהם,

ובני ביתם בנחת דקדושה ונהורא

מעליא, בנים ובני בנים עוסקים

בתורה בשמחה ואהבה, הצלחה

בכל מכל כל ברוחניות ובגשמיות

אמן כן יהי רצון.

העלון מוקדש לאקמא שכונתא מעפרא

ולעילוי שכונת עוזנו

ולרפואת: ציפורה בת רחל נ"י, חנינה

בת רחל נ"י ואשר בן אסתר יצ"ו

כל צדיק וצדיק שאתה יודע היום שנפטר בו, תזכיר שמו אותו היום.

"פלוני עליו השלום זכרונה לברכה"

(מרן ה'בן איש חי' בספרו כתר מלכות אות רה)

לקראת ימי החנוכה הכניסו הברכה אל ביתכם עם הספר

"נר מצוה ותורה אור"

בו דברי הכנה, מאמרים, דרוש, אגדה, הלכה ותפילה לימי החנוכה

15 ₪
בלבד

ניתן להשיג אצל המפיצים
פסגת זאב, ירושלים – 0529569828
גילה, ירושלים – 0522994729
רמות, ירושלים – 0523224372
חולון – 0549148181
בית שמש – 0523224372

וכן בחנות 'ברכת הקודש'
רחוב משה דיין 107, פסגת זאב ירושלים

היכנו לאירוע י"ט כסלו' השנתית של אגודת 'יוסף אהבה' – פרטים בעלון הבא...

כל הזכויות שמורות להשם יתברך

מותר ומצוה להעתיק (כמתכונתו) לעלם ולהפיצו ברבים.

לתרומות, הקדשות והפצת העלון באזור מגוריהם – 0548443818 / 0529569828

כמו"כ נערך בכל יום רביעי
בשעה 20:00 (חולון)
שיעור בפרשת השבוע ע"פ 'אור החיים'
הקדוש וגדולי החסידות
ברחוב עובדיה 5 בעיר חולון.
איש קשר – 0549148181

השיעור השבועי מתקיים בכל יום שני בשעה
20:00 (ירושלים)
'ליקוטי מוהר"ן' בביאור ווישום.
בבית הכנסת "מזל אריה" רחוב מזל אריה,
פסגת זאב ירושלים.
איש קשר – 0529569828

לקבלת העלון בכל שבוע whatsapp שלח למספר 0529569828 וכתוב "צרף אותי לקבלת העלון". כמו"כ ניתן לקבל את העלון במייל – eliezergg626@gmail.com

